

DAFTAR PUSTAKA

Buku

- A. Van de Loosdrecht-Muller, Anthonia. 2005. *Dari Benih Terkecil, Tumbuh Menjadi Pohon : Kisah Anton dan Alida Van de Loosdrecht, Misionaris Pertama ke Toraja*. BPS Gereja Toraja, Rantepao.
- Bahrum, Shaifuddin, Joni S. Lisungan. 2009. *Bangunan Sosial Tongkonan (Sebuah kajian Terhadap organisasi sosial Tradisional di Tana Toraja)*. Jakarta: Direktorat Jenderal Nilai Budaya, Seni, dan Film.
- Bararuallo, Frans. 2010. *Kebudayaan Toraja (Masa lalu, Masa kini dan Masa Mendatang)*. Yogyakarta: Pohon Cahaya.
- Batong, Hermin. 2001. *Sejarah dan Budaya Toraja*. Makassar : Balai Kajian Sejarah dan Nilai Tradisional.
- Gottschalk, Louis. 1975. *Mengerti Sejarah*. Jakarta:Yayasan Penerbit Universitas Indonesia.
- Herlina, Nina. 2020. *Metode Sejarah*,. Bandung : Satya Historika.
- Kooreman, P.J. 2019. *Fakta dan Peristiwa di wilayah Sulawesi Selatan dan daerah bawahannya*. Makassar : Unhas Press/BPNB Sulawesi Selatan.
- Kuntowijoyo. 2005. *Pengantar Ilmu Sejarah*. Yogyakarta: Bentang.
- Madjid Muh. Saleh, Abd. Rahman Hamid. 2008. *Pengantar Ilmu Sejarah*. Makassar: Rayhan Intermedia.
- Pranoto, Suhartono Wiryo. 2010. *Teori dan Metodologi Sejarah*. Yogyakarta: Graha Ilmu.
- Rahmi, St Ainun. 2023. *Koloni Kusta di Majene Tahun 1925-1940. Skripsi*. Makassar: Fakultas Ilmu Budaya UNHAS.
- Reid, Anthony. 2011. *Asia Tenggara dalam Kurun Niaga 1450-1680 Jilid II*, (Jakarta: Yayasan Pustaka Obor Indonesia.
- Santoso,Agus,dkk. 2015. *Naskah Sumber Arsip Kesehatan Masyarakat*. Jakarta:Arsip Nasional Republik Indonesia

- Siswanto, Tanti Asrianti, Dwi Mulyana. 2020. *Neglected Tropical Disease: Kusta Epidemiologi*. Samarinda: Mulawarman university Press.
- Sejarah Kesehatan Nasional Indonesia Jilid 1*. Jakarta: Departemen Kesehatan RI tahun 1978.
- Taruk, Luter. 2013. *Perhatikan dan Contohlah Iman Mereka: Refleksi 100 tahun Injil masuk Toraja*. Rantepao: PT Sulo.
- Tangdilintin, L.T. 1980. *Toraja dan Kebudayaanannya*. Tana Toraja: Yayasan Lepongan Bulan.
- Terjemahan Memory Van Overgave Controlier Tana Toraja 1946-1947*. 2015. Makassar: Badan Perpustakaan dan Kearsipan Daerah Provinsi Sulawesi Selatan.
- Yuhelson, H. 2017. *Pengantar Ilmu Hukum*. Gorontalo: Ideas Publishing.
- Yusuf, Zuhriana K., dkk. 2018. *Kupas Tuntas Penyakit Kusta*. Gorontalo: Ideas Publishing.
- Van der Klis, W. A. (2007). *Datanglah Kerajaan-Mu (Lima puluh tahun pekabaran Injil di Toraja Barat 1913-1963)*. Rantepao : PT Sulo.
- W. Bigalke, Terrance. 2016. *Sejarah Sosial Tana Toraja*, Yogyakarta: Ombak.
- Walidin, Warul. 2015. *Metodologi Penelitian Kualitatif & Grounded Theory*. Aceh: FTK Ar-Raniry Press
- W. Wantu, Fence. 2015. *Pengantar Ilmu Hukum*. Gorontalo: UNG Press

Arsip

- Bonne, G., B. M. Van Wulbften Palthe, J. E. Dinger. 1933. *Geneeskundig Tijdschrift Voor Nederlandsch-Indië*, DEEL 73, Afl. 14, 4 Juli 1933. Batavia : Vereeniging tot Bevordering der Geneeskundige.

- Bonne, G., B. M. Van Wulbften Palthe, J. E. Dinger. 1935. *Geneeskundig Tijdschrift Voor Nederlandsch-Indië*, DEEL 75, Afl. 15, 22 Juli 1935. Batavia : Vereniging tot Bevordering der Geneeskundige.
- Belksma, J. *Ziekten en hare behandeling bij de Sa'dang-Toradja's*, Alle den Volcke - Van het Arbeidsveld, gepubliceerd op 1 April 1920.
- Belskma, J. *Vervolg Der Rede, Door Zendeling J. Belksma Gehouden Bij Gelegenheid Van Den Vijf-En-Twintig Jarigen Arbeid Van Den G. Z. B. Op Midden-Celebes*. Gepubliceerd op: 1 januari 1939.
- C. Reeling Knap, *Geneeskundig Tijdschrift Voor Nederlandsch-Indië*. DEEL 73, Afl. 14, 4 Juli 1933.
- D.J. Van Dijk, *Leprozerie In De Toradja-Landen*, Alle Den Volcke, Gepubliceerd op: 1 April 1935.
- De Jong, R. Josselin. 1940. *Hygiëne En Medisch-Hygiënische Propaganda In Nederlandsch-Indië*. Amsterdam : Centrale Bibliotheek Kon. Inst. v.d Tropen.
- De Jong, R. Josselin. 1941. *Herinneringen Aan Een Reis Door Nederlandsch-Indië "op geneeskundig, hygiënisch en ander terrein"*. Amsterdam : Bibliotheek KITLV.
- Een Bezielt Zendingsarts Naar Zijn Post*, Uit: Dodelijke speerstoot tot nieuw leven, Rik Valkenburg en Willem Pieter Balkenende, blz. 182 – 185.
- Genoeg Blaasstenen Voor Een Kiezelpad*, Uit: Dodelijke speerstoot tot nieuw leven, Rik Valkenburg en Willem Pieter Balkenende, blz. 185 – 191.
- Goslinga, J.J.J. *Iets van onzen dokter over het medisch werk*, Gepubliceerd op: 1 Mei 1936, Alle Den Volcke
- Goslinga, J.J.J. *Jaarverslag Van Den Medischen Dienst Over 1936*, Gepubliceerd op : 1 Maart 1938 in Alle Den Volcke.
- Goslinga, J.J.J. *Jaarverslag Van Den Medischen Dienst Over 1936*, Gepubliceerd op : 1 Maart 1938 in Alle Den Volcke

Goslinga, J.J.J. *Jaarverslag van den Medischen Dienst over 1937*, Uit het Utrechts Archief GZB 81/199/200/201/221/223/224/87/93.

Goslinga-Gerritsen, Johanna Jacoba. *Doopplechtigheid in het Leprozendorp*, Gepubliceerd op: 1 september 1938 Alle Den Volcke.

Goslinga, J.J.J. *Jaarverslag Van Den Medischen Dienst Over 1936*, Gepubliceerd op : 1 Maart 1938 in Alle Den Volcke.

Goslinga, J. J. J. *De Medische Dienst*. Om te gedenken - 25 jaar zendingsarbeid van de GZB onder de Sadan Toradja's in Zuid Midden Celebes [1939], blz 187-194

Hermans, E. H. *Het Lepra-Vraagstuk*, Overgedrukt uit de Bulletins 214 en 215 van den Bond van Geneesheeren in Ned. Indië Jaargang 1923-1924

Hollander, Jules Salomon. 1932. *Lepra Bestrijding Een Kritische Beschouwing*. Rotterdam : Drukkeru Frans Bosman.

H. v.d. Veen, *De behandeling van ziekten onder de Sa 'dan-Toradja's*, Alle den Volcke, Gepubliceerd op 1 Mei 1931.

Smits, F.P. 1907. *NOTA over de bestrijding der lepra in Nederlandsch Indie*. Weltevreden.

Mededeelingen Van Den Dienst Der Volksgezondheid In Nederlandsch-Indie, Jaargang XXV. 1936. No. 1, G. KOLFF & Co., Batavia-Centrum.

Memorie van Overgave Onderafdeeling Rante-pao 9 Juli 1919

Memorie Van Overgave Betreffende De Onder-Afdeeling MAKALE Van Den Aftredenden Gezaghebber Bij Het Binnenlandsch-Bestuur E. A. J. Nobeles. Tijdschrift Voor Indische Taal-, Land- En Volkenkunde, Deel 66. Batavia's Hage, Albrecht & Co. M. Nijhoff, 1926.

N. Pokken., R. Dampbaden [?], *Ziekten en hare behandeling bij de Sa'dang-Toradja's*
, Alle den Volcke - Van het Arbeidsveld, gepubliceerd op 1 juli 1920.

Oostwoud Wijdenes, M. J. A. *Celebes Indrukken III. Tocht Door De Toradja Landen*,
Tropisch Nederland, VIIIE Jaargang AFL. No. 10 – 9 September 1935

Rauws, Ds Joh, Dr F. J. Fokkema, Ds B. J. C. Rijnders, Dr K. J. Brouwer, Ds D.
Crommelin. *Tijdschrift Voor Zendingwetenschap, Mededeelingen*, 79ST E
Jaargang – 1935. Uitgave Van Het Zendingsbureau Te Oegstgeest.

Reegerings Almanak Voor Nederlandch Indie 1925

Reegerings Almanak Voor Nederlandch Indie 1931

Tropisch Nederland Veertiendaagsch Tijdschrift terbit 9 September 1935.

Koran *De Indische Courant* edisi tanggal 19 Maret 1924.

Koran *Rotterdamsch nieuwsblad* edisi tanggal 17 November 1924.

Koran *Bataviaasch nieuwsblad* edisi tanggal 8 Januari 1925.

Koran *De Locomotief* edisi tanggal 18 Maret 1925.

Koran *De Standaard* edisi 26 September 1935.

Koran *De Standaard* edisi 22 September 1939.

Jurnal

Akadun. *Perkembangan Pemerintahan dan Otonomi Daerah Pada Era Pemerintahan
Hindia Belanda*. Jurnal CIVICUS.

Dina Dwikurniarini dan Ita Mutiara. 2018. *Penyakit Kusta di Bangkalan Abad ke XX*.
Mozaik: Kajian Ilmu Sejarah Vol. 9 No.1.

Grzybowski, Andrzej, Małgorzata Nita. 2016. *Leprosy in the Bible*. Clinics in
Dermatology.

Hasnain, Rooshey, Jon Queijo, Suheil Laher, Carrie Sandahl, 2020. *Islam, Leprosy, and Disability: How Religion, History, Art, and Storytelling Can Yield New Insights and Acceptance*. Societies.

Rachmawati, Suci, Agus Trilaksana. *Penyakit Kusta di Bangkalan tahun 1934-1939*. AVATARA, e-Journal Pendidikan Sejarah UNESA Volume2, No 1, Maret 2014.

Santacroce, Luigi, Raffaele Del Prette, Ioannis Alexandros Charitos, Lucrezia Bottalico. 2021. *Mycobacterium leprae: A Historical Study on the Origins of Leprosy and its Social Stigma*. Infez Med.

Trautman, John. 1984. *A Brief History of Hansen's Disease*. New York: Bulletin of the New York Academy of Medicine.

Waterson, Roxana. 2001. *A Toraja Pilgrimage : The Life of Fritz Basiang*, Indonesia and The Malay World Vol. 29, No. 83.

Internet

Biblical Leprosy: Shedding Light on the Disease that Shuns, Answers Magazine, diakses dari (<https://bit.ly/3NgdjZv>) tanggal 30 Juni 2024.